

522 Gy.

REISVERHALEN VAN — EN HERINNERINGEN —

AAN EEN' TOGT

viâ Harwich, Londen en Weymouth,

NAAR DE

NORMANDISCHE OF KANAAL-EILANDEN

JERSEY EN GUERNSEY.

~~~~~
Een Dagboek,

MET AANTEKENINGEN ENZ.

DOOR

J^{HR}. MR. D. F. VAN ALPHEN.

Schrijver van „Londen, zijne omstreken en het eiland Wight,”
„Reisverhalen enz. uit Ierland,” enz.

„Again to Sea”!

BYRON.

's GRAVENHAGE,

J. M. VAN 'T HAAFF.

1871.

Mozes & Sons, ginds trekken we — eene herinnering van vroeger — het *Pantheon Bazar* voorbij, of wel zien we in *Mappin's* groote magazijn van «plated furniture» eene oude kennis terug. — Het «Regent's Quadrant» vertoont u het grootsch figuur van immense gebouwen, halve maansgewijze gerangschikt: die weelde, welke zich daar concentreert: die fashionable drukte is geheel eenig in zijn soort. Zoo passeren we het meer stille Cavendish square, waar we eene rouwkoets ontmoeten, met eenige volgkoetsen die ook in de rouw zijn. Bij het voorbijkomen van Portland's square zien we het monument van den Hertog van Portland verrijzen.

We bereiken eindelijk o. a. langs New Road en Marble road, 't *Paddington-station*, regts leidt de weg, vià den «underground railway» naar de «city», links leidt die spoorweg naar Kensington.

Na ons goed in 't station te hebben in bewaring gegeven, bereiken we, langs eene opvolging van fraaije breede wegen, waaronder de *Edward- de Alpha* en *Avenue Road*, het beroemde *Regentspark*, dat met zijne drie honderd bunders binnen de stad begrepen is, en toch 't aspect heeft, van buiten dezelve te zijn. Voor het hek van de *Zoölogische tuinen* doet onze Cabby 't rijtuig stil houden, om hem naderhand echter niet te missen, hoewel hij van geen nummer voorzien is, deelt hij ons mede, dat hij onder den naam van «blue jacket» wel bekend is.

EENE OMWANDELING IN DE ZOÖLOGISCHE TUINEN.

— Het zou ons *te* ver afleiden en 't behoort niet tot mijne taak, om, bij 't bezoek van deze beroemde Zoölogische tuinen, al de in- en uitheemsche geslachten en soorten van dieren na te gaan, die aldaar in een groot aantal gebouwen en perken aanwezig zijn: we wenschten ons daarom te bepalen: u met den wetenschappelijk opgestelden, *Beschrijvendens gids tot de Zoölogische tuinen* in de hand, slechts op dat gene of die individuen van de hier ten toongestelde *fauna* te wijzen, welke uwe bijzondere aandacht niet mogen ontgaan: — maar waarlijk, wanneer men die tuinen, zelfs maar vluchtig door- gaat: zou men aan het «nil mirari» der ouden, een formeel dementi

willen geven: want, zoo ge u reeds getroffen gevoelt, door den smaakvollen aanleg der tuinen, met hare, in allerlei figuren voorkomende perken, waarin de heerlijkste bloemen de keurige grastapijten versieren: nog meer klimt uwe bewondering, op het zien van dat tal van zoo verscheiden als elegant daargestelde perken en getimmerten, tot het verblijf dienende van de zoo rijke verzameling der levende, hier voorhanden toonbeelden uit het *Dierenrijk*.

— Hetgeen, bij het naderen van het *Westelijk-Vogelen Perk*, al dadelijk, onder een tal van Australische en *andere* vogels, te weten: uit den *Indiaanschen Archipel* en *Zuid-America* (1) — uwe aandacht trekt: 't zijn twee fraaije vertegenwoordigers (man en wijf) van den, door het zijde-achtig weefsel van zijn glanzend zwart vederen dos, merkwaardigen *Satin Bower Bird* (*Ptilonorhynchus holosericeus*). — Om de uiterst bijzondere en belangwekkende levenswijze van dit dier en die van de andere, aan hetzelfde verwante soorten, zij het vergund hier mededeelen, dat zij een langen tijd vóór het maken van hun nest, en geheel onafhankelijk daarvan, met groote behendigheid, door middel van stevig, in een' platform van onderscheidene bestanddeelen geplante twijgen, eene boomgalerij van onbepaalde lengte weven, in welken *bower* (2) of prieel, zij zich op de meest bedrijvige wijze vermeijen, en aan welk voorwerp, zij dan ook den naam van *Bower Birds* ontleenen.

— Dáár ginds ziet ge het geslacht van den *Gekroonden Duif* (*Goura coronata*) vooral prachtig vertegenwoordigd door een paar van de soort *Victoria-Gekroonde duif* (*Goura Victoriae*) genaamd.

Deze edele vogel, hoewel van het eiland Jobie in de nabijheid van Nieuw-Guinea afkomstig, verdraagt thans niet alleen het Engelsche

---

(1) De lezer, die zich met soortgelijke opgaven van *wetenschappelijken oorsprong* niet eigen gemaakt heeft, bespare zich de moeite van dezelve te lezen. Zij echter die in de tentoongestelde *Fauna* belang stellen, zullen welligt, met het oog op een aanstaand bezoek van de Tuinen, de lecture van deze bladen niet achterwege laten.

(2) Het eerste verhaal van de architectuur van den *Bower Bird*, werd in 1841 door den Heer Gould gegeven, en wordt met kenmerkende illustratiën gevonden in diens groot werk over de *Ornithologie van Australië*.

klimaat, maar heeft zelfs onderscheidene malen daarin gereproduceerd: hij is ligtelijk te onderscheiden van de andere soorten, door de fraaije met witte stippen gekleurde vaan boven den kam, deszelfs rood bruine borst en den, met grijs gevlekten vleugel. Gelijk al de boomduiven, maken de Gouras een platvormig nest en houden zich des nachts in de boomen op. In zoo ver dit tot nog toe is opgemerkt, leggen de Gouras maar een ei, hierin met opzigt tot den geheelen groep van vrucht-eetende Duiven van het geslacht *Carpophaga* eene uitzondering makende op den algemeenen regel, en om welke reden onlangs een schrijver hen *Bipositores* noemde.

— Aan het *Perk* der *Kraanvogels* en *Ooijevaren* gekomen, zullen we de l.g. als te wel bekend met stilzwijgen voorbijgaan, maar onder de velerlei soorten van het eerstgemelde geslacht u alleen wijzen op den eenig overgebleven vertegenwoordiger van den *Mantchuriaanschen Kraanvogel* (*Grus montignesia*).

De beschrijving van dezen prachtige vogel door oude schrijvers, doet vermoeden, dat het dier van Japan afkomstig was. Sints echter die vogel door den Heer de Montigny in Frankrijk en door Sir John Bowering in Engeland werd overgebracht, is de landstreek noordwaarts van Peking bepaaldelijk als zijne ware woonplaats bekend geworden.

De, in Frankrijk overgebrachte dieren, maakten, gedurende drie achtereenvolgende seizoenen, een nest en broeiden hunne jongen uit. Het paar, dat de Vereeniging in 1860 bezat, maakte tot tweemaal toe, een nest, maar de poging tot uitbroeding bleef zonder gevolg. In het volgende jaar gelukte dit beter, en een jonge vogel kwam op den 24 Junij 1861 uit het ei te voorschijn, aan welke zij gedurende vele maanden onophoudelijken zorg besteedden.

Het figuur van den *Mantchuriaanschen Kraanvogel* — bij de Chinezen een gelief koosd dier — komt bij voortdoring op de papieren behangfels in hunne huizen voor, en welke eerstgemelden, hoewel soms dieren voorstellende, aan fantasie of vinding ontleend, volgens 't zeggen, dikwerf zeer trouwe kopijen der Natuur aanbieden.

— We brengen den lezer vervolgens naar den *Zee Robben Vijver*.

De *Zee-leeuw*, of liever de *Zee-leeuwin* (*Otaria jubata*) die ge in dezen vijver aanwezig ziet en behoorende tot de, met ooren voorziene

Robben of Zee-leeuwen en Zee-beeren, zoo als ze dikwijls genoemd worden, vormen eene zeer onderscheidene groep van zee-verscheurende gedierten, dadelijk te onderkennen van de ware robben, door het aanwezig zijn van een klein en levendig oor.

Het tegenwoordig individu van het vrouwelijk geslacht, is het eenig exemplaar dat de bewaarder Francois Lecomte, daartoe door de Vereeniging uitgezonden, van de Falkland-Eilanden in 1867 *levend* in Engeland overbragt, van het viertal robben, die hij op die eilanden was magtig geworden. —

Daar het volstrekt onmogelijk is, om met deze dieren van nabij bekend te worden, ontstaat uit de, door die dieren vertoonde volgzzaamheid, wanneer ze in bewaring zijn, iets zeer belangwekkend, daar, volgens het zeggen, niets als bijzondere geschiktheid van lichaamsbouw tot gewoonten, fraaijer kan zijn dan de anatomische kenmerken van den zeerob.

De hoeveelheid visch, door den Zeerob verorberd, moet enorm zijn, wanneer men het bedrag nagaat, dat ze, in bewaring zijnde, verbruiken; daar toch het bedrag van 14 centenaars per jaar, niet meer dan volstrekt noodig is, om het dier in goeden staat te houden.

In het *Faisanten Vogelen perk* gekomen, mogen we u in 't bijzonder wijzen op aldaar aanwezige exemplaren, het species vertegenwoordigende van den *Monal* (*Lophophorus impeyanus*). En wel mogen we bij dezen Impeyaanschen Faisant stilstaan, daar dit dier een van de meest treffend schoone vogelen van zijn geslacht is, en niet kan missen een ieders aandacht te trekken. De rijke schoonheid zijner vederen, zijne grootte, en het groteske zijner bewegingen op bijzondere tijdperken, zijn allen even merkwaardig; volgens 't zeggen, zou het dier den gevangen toestand en zelfs den winter in dit land zeer goed kunnen verdragen: dit een en ander, doet het opnemen van dit dier in de bosschen van Schotland niet alleen als iets wenschelijks voorkomen, maar het zou eerlang moeten worden ten uitvoer gebragt. (1)

---

(1) Na ons bezoek moeten nog in den zomer van 1869 prachtige exemplaren van dusgenaamde *Amherst Faisanten* in de Londen Zoölogische

— Zonder nog het gevogelte voor goed te verlaten, naderen we inmiddels *De Perken van den Emeus*, waarin behalve het Australisch geslacht van dit dier, ook de *Nandus* of *Rheas* van Zuid-Amerika — behorende tot denzelfden groep van vogels, als de struisvogels —, gevestigd zijn. We mogen hier uwe aandacht bepalen op de hier aanwezige *Americaansche Rhea* (*Rhea americana*). Deze struisvogel van de nieuwe wereld komt overvloedig voor in de Pampas van La Plata en de naburige Staten van Zuid-America, alwaar het een van de meest kenmerkende teekenen of eigenschappen van het landschap uitmaakt. Van den waren struisvogel der Woestijnen van de Oude Wereld, verschilt het bepaaldelijk door deszelfs kleiner gedaante en daarin, dat het van drie- in plaats van twee teenen voorzien is. — Van deszelfs levenswijze in den natuurstaat is door Darwin en andere naturalisten eene beschrijving gegeven. Zonder ons daarmede verder in te laten, mogen we u melden, dat er thans drie wel onderscheidene soorten zijn van dezen vorm van Struis- of Struisachtige vogels.

De lezer volge ons thans naar de

Zebra en Antilope Perken.

Boven *al* wat hier merkwaardig mag worden genoemd: zelfs boven de vertegenwoordigers van den *Bless-Bok* (*Damalis albifrons*) — eene fraaije antilope, welke, gelijk de haar na aanverwante Bontebok, aan de jagers en onderzoekers in de Kaap kolonie wel bekend is — boven dat alles, mogen we u hier wijzen op vertegenwoordigers van het geslacht van den *Gnu* en wel bepaald op de soort *Brindled Gnu* (*Catoblepas gorgon*) genaamd.

Onmiddellijk na de passage van de Oranje Rivier aan de Kaap de Goede hoop, neemt de dusgenaamde *Kokoon* of *Brindled Gnu* de plaats in van den, met eenen witten staart voorziene soort, bekend onder den naam van *Catoblepas gnu*; en hoewel troepen van de eerstgenoemden werkelijk grazende mogen worden gezien aan den Noor-

---

tuinen zijn aangebragt. Wij zagen ze dus niet, doch mogen niettemin op den nieuwen aanwinst wijzen.

delijken oever, is het niet bekend, dat een enkel individu ooit de grens passeerde. Door de Hollandsche boeren, wordt het tegenwoordige soort de Bastaart of het Blauw Wilde Beest genoemd: door geheel de landstreek van de Bechuaua, tot aan den Keerkring toe, wordt het dier erkend als de Kokoon, en de Hottentotten duiden het met den naam aan van Kaop of Baas, beide welke termen dien van *meester* beteekenen, en waarschijnlijk duiden op deszelfs stout en schrikverwekkend voorkomen. — merkwaardig is 't geen de natuurkundige Sir Cornwallis Harris (1) die het dier in zijne levenswijze beschrijft, op hetgeen hier voorafging laat volgen:

Wanneer door de verschijning van eenig voorwerp, dat het mistrouwt, of wel door een ongewoon geluid opgewekt, doet de Kokoon zich gewoonlijk veel meer verschrikkelijk en wreed voor, dan hij werkelijk is — dikwerf met een uitdagend voorkomen naderende, als ware hij besloten om met den jager te vechten, maar op de eerste vertooning van diens vijandelijke stemming, het terrein verlatende.

Het zou ons te ver afleiden, den schrijver te volgen, in zijne voorstelling van de woeste vlugt en de vreemde houding van die dieren, wanneer ze vervolgd worden: of van hun plomp voorkomen, wanneer ze met grazen bezig zijn en op korten afstand naar buffels gelijken; maar, zegt de Heer Harris, hun manier van zijn, heeft iets dartels (sportive): op een oogenblik staan ze te kijken naar iets, en kort daarna ziet men ze hollen over het plein, zonder oogenschijnlijk eenig voorwerp in 't oog te hebben, terwijl ze met hunne onbehagelijke en dom uitzierende hoofden, die ze laag tusschen de voorbenen houden, allerlei sprongen en duikingen ten uitvoer brengen.

Op een kleinen afstand gezien, gelijken de eenzaam zich bewegende, mannelijke dieren van dat soort, zelfs meer op den gebaarden Koning van het Woud, zegt Harris, dan dit het geval is met hun wit staartige aanverwanten, terwijl de gelijkenis niet weinig verhoogd wordt daardoor, dat ze, gelijk ook de woeste Witte Uri van vroegere dagen in de bosschen van Caledonie, in 't bezit zijn van den »*Jubam den-*

---

(1) Zie *Harris's Portraits*, ch. 4.

sam ac demissam instar leonis”, of, zoo als een ander auteur (1) het noemt: »kroes en gekrulde manen”, gelijk aan die van trotsche leeuwen.

Hebben we den lezer welligt wat lang met den genoemden *Gnu* bezig gehouden, we mogen echter niet nalaten, hem bij het bezoek van de *Zebra*- en *Antilope perken*, op den aldaar aanwezigen zwart en geel gevlekten, dus genaamden *Burchell's Zebra* (*E. burchellii*) te wijzen, welk dier de vlakten bewoont, en met den *Zwart*- en *Witten*, of waren *Zebra*, welke in de bergen leeft, en tevens met den *Quagga*, de drie wel onderscheidene soorten van het geslacht van den *Zebra* uitmaakt.

Volgens Sir Cornwallis Harris, wordt *Burchell's Zebra* in groottegetallen noordwaarts van de Oranje rivier gevonden en zelden vereenigd in troepen van minder dan 80 of 100 stuks, zijn zij in overvloed aanwezig, in al de districten, besloten tusschen die rivier en den Zuidelijken keerkring. De zelfde landstreken betreffende en zich in de zelfde weiden vermeijende, als de bovenbedoelde *Brindled Gnu*, wordt het zelden anders gezien dan in gezelschap van dat fantastisch dier, wiens tegenwoordigheid voor genoemde *Zebra* bijna onontbeerlijk schijnt te zijn.

— Fier, sterk, vlug en voortreffelijk schoon, is er, zegt Harris, welligt geen viervoetig dier in de schepping, zelfs niet met uitzondering van den *Berg-Zebra*, meer prachtig bekleed, of 't welk een toonbeeld van meer aantrekkelijke schoonheid aanbiedt, dan dit vrijgeboren dier van de *Woestijn*.” —

Wat voorts het derde soort van het geslacht van den *Zebra*, te weten: den *Quagga* (*Equus Quagga*) betreft; ook dit soort wordt in de *Perken* vertegenwoordigd. De kleur van den *Quagga* is echter minder aantrekkelijk, en het dier bewoont eene verschillende landstreek. — Zie hier, ook ten aanzien van dit dier, de mededeeling van den Heer Harris.

Het geographisch gebied van den *Quagga* schijnt zich niet tot Noordwaarts van de rivier *Vaal* uittestrekken. Het dier was vroeger zeer al-

(1) *Hollinshead*.

gemeen in de Kolonie verspreid: maar voor den voortgang der beschaving verdwijnende, vindt men nu zijn aantal zeer beperkt en hetzelfde nog slechts op de grenzen aanwezig. Verweg op de dorre vlakten, die met regt de domeinen der woeste natuur mogen genoemd worden, dáár treft men de Quaggas in eindeloze troepen aan; en hoewel zich nooit met zijne meer elegante aanverwanten vermengende, wordt hij meest onveranderlijk in gezelschap gevonden van den Wit Staartigen Gnu en den Struisvogel, op wier verkeer hij meest bij zonder gesteld is. Zich langzaam bewegende over den, het profiel van den Oceaan gelijkenden horizon en een schel blaffend gehinnik uitende, waarvan zijn naam eene juiste navolging vormt, herinneren de lange rijen Quaggas den vroegtijdigen reiziger onophoudelijk aan eene mededingende karavaan op marsch. . . . Troepen van vele honderden ziet men alzoo dikwerf, de dorre en woeste vlakten van een zeker deel van het binnenland — tot dusver hun afgezonderd verblijf — verlaten, om die meer weelderige weiden op te zoeken, alwaar gedurende de zomermaanden, onderscheidene kruiden hunne bladen en bloemen doen opschieten, om een groen tapijt te vormen, met de schitterendste en meest verscheiden tinten gekleurd.

Het gebouw, waarin de *Groote Verscheurende dieren* van het Kattengeslacht, en meer andere gebouwen en perken, stilzwijgend voorbijgaande, begeven we ons naar het Perk, waarin de *Llamas* bewaard worden.

Welligt herinnert zich de lezer de fraaije *Llamas* van vroeger uit het Haagsche Willemspark, met hunne lange halzen, dito beenen en als schapen met wol bekleed — in elk geval, ziet ge hier het geslacht van dit merkwaardig dier door *drie* (1) soorten vertegenwoordigd. Het eerste dan der drie, hier bedoelde soorten, is, bij uitnemendheid, de *Llama* (*Llama peruana*) — het tweede de *Alpaca* (*L.*

---

(1) De hier natenoemen drie dieren, worden door sommige naturalisten als onderscheiden species beschouwd. Door andere schrijvers wordt het getal der species tot twee bepaald. —

pacos) — het derde soort is de *Guanaco* (L. huanaca.) — Het zij voldoende, den lezer hier medetedeelen: dat zij en hunne aanverwanten, welke de kameelen in de Nieuwe Wereld vertegenwoordigen, worden gevonden in de Andes van Peru en Bolivia, en zoo ook in de pleinen of vlakten van Patagonie. De aandacht van het publiek werd in den laatsten tijd op de Llamas gevestigd, uit hoofde van den, met goed gevolg en op grooten schaal bewerkstelligen uitvoer van hunne wol, als een artikel van handel (voor manufactuur.)

Wij houden ons niet op bij de *Mandarijn-Eenden Vijver* daárginds — en evenmin bij de daarop volgende *Otters-kooi* en verschillende vogelen perken daarnevens; want het geen ons trekt is het gebouw, waarin de *kleine viervoetige* dieren bewaard worden; en 't is ons bepaaldelijk te doen, om u, onder al de hier aanwezige, min of meer merkwaardige kleine zoogdieren, — waaronder vier onderscheidene soorten van het geslacht van den bekenden *Ichneumon* en ook diverse soorten van den Americaanschen *eenhoorn*, als ook van het geslacht van den *Marmot* — te wijzen op den bijzonder prachtige, als *met wolken gevlekte tijger* (*Felis macrocelis*). —

Dit dier schijnt in alle opzichten overeen te komen met dat, 't welk onder dien naam door Sir Stamford Raffles beschreven is, en dat door hem in Sumatra ontdekt werd.

Het tegenwoordig exemplaar werd in 1862 van Assam bekomen. Men noemt dezen tijger veeltijds den *Boom Tijger*, daar hij de bosschen bewoont en zijne levenswijze die van een' boombewoner is. Zijn vorm is sterk gekenmerkt en wel kennelijk is het dier door zijne korte beenen, langen staart, lang nedergebogen ligchaam, en de groote ontwikkeling van deszelfs honds- of slag tanden, waardoor het, volgens deskundigen, eene gelijkenis heeft met het zeer zonderling fossiel geslacht *Machaerodus*. In Nepal moet eene kleinere soort of variëteit van bijna denzelfden vorm, als die van het tegenwoordig dier, aanwezig zijn, en welk dier door den Heer Hodgson *Felis Macrocelides* genoemd werd, en waarvan de Vereeniging in het jaar 1853 een enkel exemplaar mogt bekomen.

Eene kleine omwandeling brengt ons o. a. de *Kooijen* van den Racoon (*Procyon lotor*) van Noord-America, en zoo ook het *Perk*

van den *Vultur*, thans echter stilzwijgend voorbij; want we spoeden ons naar het *Nieuwe Gebouw*, dat dáár op eenigen afstand, voor de *Herten* is ingerigt. Onder het twintigtal soorten van dat geslacht — te veel om hier te noemen, maar allen, volgens 't zeggen, volmaakt geschikt om in Engeland te worden geacclimatiseerd — trekt u voorzeker geene zóó zeer als die van het *Barasingha-Hert* (*Cervus duvancellii*). —

Het fraaije dier werd het eerst door wijlen den Graaf van Derby in Engeland ingevoerd. — Het zelve is afkomstig van Nepal in Assam, van welk l.g. land, het jong mannelijk dier door middel van den Babu Rajendra Mullick, in 1857 in 't bezit van de Vereeniging gekomen is. Het komt ook voor in de Ságur en Nerbudda-landstreken en zoo ook in gedeelten van de Bengaalsche Sonderbonden. De winterhuid is van eene doffe grijze kleur, maar in den zomer verandert dit in een' schitterend gouden tint; het laat zich daardoor aanzien, dat het Barasingha-Hert het meest belangwekkend toevoegsel zou zijn, welk bij mogelijkheid in een digt begroeid park zou kunnen worden aangebragt. De volwassen geweiën zijn bijzonder elegant, en in vorm geheel onderscheiden van die van eenig ander Herten soort.

Inmiddels zijn we de *Perken* genaderd van het *Hoornvee*, bestemd, om daarin de serien bij elkander te brengen van het geslacht *Bos*, onder 't welk de tamme Os en zijne aanverwanten begrepen worden: en in welke Perken, ge in 't voorbijgaan, een kijkje kunt nemen van den *Gayal*, (*Bos frontalis*) afkomstig uit de bosschen aan de Oostzijde van de Bengaalsche Baai: doch, terwijl gij nog slechts ter loops acht geeft op den *Zebu* (*Bos Indicus*) vertegenwoordigd door een fraai paar van Indische geheiligde Ossen, of Brahminisch hoornvee, een geschenk van H. M. de Koningin in 1862, ziet ge, bij het verlaten van de Perken, daarin nog een vertegenwoordiger aanwezig van den *Kaapschen Buffel* (*Bubulus Caffer*): het dier is te wel bekend, om ten zijnen aanzien in bijzonderheden te treden. Dit alleen: er zijn twee algemeen erkende, wilde soorten van Buffels, t. w. de Kaapsche Buffel (*B. caffer*) en de Indiaansche of Manilla Buffel, (*B. buffalus*). Er zijn vele varie-

teiten van het l. g. dier, van welke sommigen half tam gemaakt zijn en voor landbouwkundige werken in Zuidelijk Europa, Indie en den Oost gebezigd worden.

Vlugtig wijzen we u, bij het passeren van de *Perken* voor *Schapen*, waarvan de Vereeniging drie wilde soorten bezit; in de eerste plaats op: het *Schaap van Barbarijen* of *Aoudad* (*Ovis tragelaphus*.) dit dier bewoont het Atlas-gebergte van Noordelijk Africa.

Het is een niet zeer tijpisch schaap, en het bezit eenige kenmerken, waaruit naturalisten aanleiding namen, om hetzelfde eene plaats aan te wijzen in een onderscheiden geslacht (*Ammotragus*), 't welk naar dat van de Geiten overgaat. In Algerie schijnt het onder den naam bekend van «Feshtall» te weten: de, van manen voorziene *Moufflon* van den Atlas, de *tragelaphus* van de oude Schrijvers en de *Aoudad* van moderne Naturalisten. (1)

In de *tweede* plaats wijzen we u op eenige merkwaardige exemplaren van: het *Punjab Wilde Schaap* (*Ovis cijloceros*) door de Vereeniging uit den Punjab verkregen, sedert de aldaar in 1853 en 1855 gevoerde oorlogen. En zonder ons met de andere, prachtige wilde schapen van Noordelijk Indië en Chineesch Tartarije in 't bijzonder op te houden — in de *derde* plaats op den hier aanwezigen *Europeeschen Moufflon*, (*Ovis musimon*), afkomstig uit Sardinië en Corsica en thans het eenige wilde schaap, binnen de grenzen van Europa gevonden. — Men heeft het soms beschouwd, als te zijn geweest, het oorspronkelijk dier, van 't welk ons tamme schaap afkomstig was, hoewel dit beweren voor twijfelachtig gehouden wordt. In dit geval, even als in dat van andere tamme dieren: houden vele schrijvers het er voor, dat het tamme soort, uit de vereeniging van onderscheidene wilde soorten gevormd werd.

Wij voegen hierbij, dat, behalve de hier ten toon gestelde wilde

---

(1) Zie ten aanzien van den *Feshtall* het onlangs uitgekomen geschrift van den Heer Ormsby, getiteld: «Rambles in North Africa.» —

Schapen, nog zeven of acht wel onderscheidene soorten bekend zijn, die zich in de gebergten van Azië en Noord-Ameriea ophouden. —

In de drie *Eilanden Vijver*, waar we vervolgens met u aankomen, zien we eenige, min of meer merkwaardige Watervogels, voor welke deze eilanden zeer gunstige broeding-plaatsen uitmaken, — als daar zijn: de dusgenaamde Pintail, de Shoveller, de Widgeon, de Kastanje bruinkleurige eend enz. — maar hetgeen hier voor het juweel van de verzameling en een waar sieraad van den Vijver gehouden wordt: 't is het paar dáár ginds van: de *Zwaan met zwarten nek* (*Cijgnus nigricollis*.) —

Deze soort, broedde, volgens 't zeggen, eerst is 1857, op een der eilanden van dezen Vijver en heeft dit sedert steeds min of meer regelmatig volgehouden.

De jonge zwanen zijn van eene melkwitte kleur, maar reeds in vroegen leeftijd vertoont zich de zwarte nek, en hun geheel volwas-sen vederendos verkrijgen ze veel vroeger, dan dit met de gewone zwanen het geval is.

De zwaan met zwarten nek is afkomstig van Chili, maar strekt zich uit tot de Oostelijke kust van Zuid-America, terwijl zij ook de Falkland-Eilanden bezocht, van waar onlangs exemplaren naar Engeland zijn overgebracht. Het eerste paar van die vogelen werd verkregen bij gelegenheid van een' verkoop op het landgoed Knowsley in 1851, in 't voorjaar van welk jaar ze van Valparaiso aan den vader van wijlen den Graaf van Derby waren gezonden. (1)

(1) In de dus genaamde *Zuidelijke Vijvers* van de Zoölogische tuinen, worden onderscheidene andere Soorten van Zwanen gevonden, waaronder het soort van de *Zwarte Zwaan* (*Cignus atratus*) van Australië afkomstig, doch in Europa genaturaliseerd — wel niet door den bezoeker mag worden voorbij gegaan.

— Het zou met de perken, die we ons stelden onvereinigbaar zijn, u al de merkwaardigheden op te noemen, die in het dus genaamde *Fish House*, dat we vervolgens bereikten — zijn ten toon gesteld.

We mogen u echter niet onthouden, dat we in de aldaar aanwezige zoutwater bakken, eene groote menigte zoutwater-visschen, stegluggen en anderen, verder bovendien eene groote serie van allerlei gewervelde dieren aanschouwen, die de Zee voortbrengt.

Niet minder voorwaar trekken U hier de versch-waterbakken, waarin ge exemplaren van vele versch- of zoet-water-visschen — in Engeland gemeen — in hunne bijzondere levenswijze, met de minste moeite, in het heldere water kunt nagaan: en dit met opzigt tot den *Snoek*, den *Baars* en o. a. den *Forel* (Trutta.) —

In andere, voor de piscicultuur expresselijk ingerigte waterbakken, worden eijeren van onderscheidene soorten van het *Zalmen*-geslacht, elk voorjaar uitgebroeid, om daardoor een voorbeeld te geven van de wijze, die men thans in dezen nieuw uitgevonden tak van economie volgt.

Zoo ziet ge — en 't is niet weinig curieus — hier individuen van het geslacht van den *Salmo-trutta*, onder aanduiding tevens, dat zij — 't zijn aardige, kleine diertjes van een duim lang of daaromtrent — in 1863, in dit gebouw werden uitgebroeid.

Nog andere merkwaardige dieren, n. l. tot de *Crustacea* behorende, worden hier in waterbakken ten toon gesteld, als daar zijn o. a. een fraai exemplaar van den *Konings Krabbe* (*Limulus*) een *Limulus Pholijphemus* — varieteit van de l. g. soort — en waarop we uwe bijzondere aandacht wenschten te vestigen: — een exemplaar van den *Hermiet Krabbe* (*Pagurus Bernardus*) welk dier zeer afgezonderd zijn leven passeert, en op den loer ligt van elk dier, dat in zijne nabijheid komt: langen tijd mogten we de levenswijze van dit curieuse dier nagaan: doch voort, de Tuinen door! om daar ginds een exemplaar te aanschouwen van den, door den Graaf van Bradalbane ten geschenke gegeven: *Paarl Mossel*, en vervolgens eenige exemplaren te zien van *levende Oesters* (2 à 3 jaren oud) een geschenk van Mevrouw Sara Felix, uit hare parken te Reyneville in Normandie — aan de tegenovergestelde zijde van 't eiland Jersey gelegen — en hier

op den 25 April 1868 door den Heer Frank Buckland gedeponereerd.

Zoo zien we hier nog exemplaren van een zeer buitengewonen Water Salamander, gevonden in de meiren van Centraal Mexico, te weten van den *Siredon Mexicanum*, of Axolotl, welke, volgens 't zeggen, in zijn gewonen toestand, naakte, uitwendige kieuwen bezit.

't Geen intusschen « pour la cloture » boven alles ons trekt; 't zijn die vele, hoogst merkwaardige *Zee-Anemone* soorten, alhier aanwezig, en daaronder vooral de species van de, met rood gespikkelde, Witte *Anemone*, uit de Oostzee afkomstig, en die het voorkomen heeft van een witten bloemkelk, met een' rooden, gespikkelden rand afgezet: die *Anemone* vooral, is boven beschrijving prachtig. Doch het wordt tijd, dat we, na 't verlaten van 't *Fish House*, bij onze aankomst aan de *Salamanders Vijver*, u vooraf met een woord mededeelen: dat er in dezen vijver, onderscheidene exemplaren aanwezig zijn van den *Water Salamander van Japan*, bekend onder den naam van *Siboldia Maxima*.

Jammer, dat zich thans geen individu van deze diersoort, uit zijn' schuilhoek aan U komt vertoonen: — het zijn — let wel — de grootste der bestaande species van de order der kikkvorschachtige dieren: en bepaald slaperige, logge dieren, welke, naar men zegt, voorzien zijn van een' buitengewonen levenskracht en zeer oud worden. Zij voeden zich met visschen. In de heldere, Japansche bergstroomen behooren ze te huis.

— Bij het vervolgens passeren van des *Arends Perken*, mogen we U, hoe vlugtig dan ook, toch nog wijzen op den *Keizerlijken Adelaar* (*Aquila Imperialis*) thans een zeldzamen vogel in het Noorden van Europa, maar geen ongewoon soort in Turkije en de Donau Vorstendommen — en na even te hebben stilgestaan, bij den *Zee-Arend met het Witte hoofd* (1) waarvan door den Americaanschen *Ornitholoog* Wilson, in treffende bewoordingen gewaagd wordt en welke arend — het aangenomen zinnebeeld, of wapen uitmaakt van de Vereenigde Staten, nemen we, in 't voorbijgaan, een kijkje van den *Gouden*

---

(1) *Haliaëtus albicilla*.

Arend (*Aquila chrysaetos*) welk soort — in Engeland wel bekend, in Australië door de andere species, den *Wig-staartigen Arend* (1) wordt vertegenwoordigd.

Nog veel is in de tuinen der Vereeniging voor ons te zien: doch zonder ons lang op te houden in het *Gebouw voor de Kruipende gedierten* — waarin diverse, fraaije soorten van *Pijthons*, *Boas*, *Ratelslangen* en andere slangensoorten aanwezig zijn, en waarin, onder het geslacht van de hagedissen: de Australische Monitor (*Monitor Gouldi*) de merkwaardige series sluit: wijzen wij, het *Gebouw der Buideldieren* passerende, onder de kleinere en meer teedere leden van de groote familie van dien naam, op twee, dezelve vertegenwoordigende soorten: en wel in de eerste plaats: op den *Vulpine Phalanger* (*Phalangista vulpina*) en voorts op den *Kort-hoofdligen Phalanger* (*Belideus breviceps*).

De *Phalangers* van Australië, zijn van nature eene boombewonende groep, handig klimmende en levende van bladeren, knoppen en vruchten, hoewel in sommige gevallen, meer of min vleeschetende.

In het zelfde vertrek, zijn ook gehuisvest de vertegenwoordigers van de order der *Edentati* onder de *Zoogdieren*, welke de *Luijaards Armadilloos*, *Miereneeters*, en *Pangolijnen* in zich bevat. Onder deze, bevindt zich ook een paar van den *Twee-teenigen Luijaard* (*Bradypus ditactylus*) welke door de Vereeniging in April van 't jaar 1864 werd aangekocht.

Doch waarde lezer: we zouden ons bestek onwillekeurig overschrijden: indien we, nog bij zoo menig merkwaardig vertegenwoordiger van de, in de overige gebouwen en perken aanwezige *fauna* wilden stilstaan, en u meer dan in 't voorbijgaan b. v. op den *Aard-Wolf* van Zuid-Afrika (*Proteles lalandii*) wijzen, welke hier tijdelijk in het gebouw van den *Chetah* geplaatst, door sommige schrijvers onder de *Hyena's*, door anderen onder de honden gerangschikt wordt: of wel bij de *Perken* van den *Thijlacine* gekomen, uwe aandacht mogten

---

(1) Den lezer, die omtrent de levenswijze van den *Wigstaartigen Arend*, informatien wenscht te bekomen, verwijzen wij naar het groote werk van den Heer *Gould*, „over de vogels van Australië.“ —

vestigen op den *Tasmanischen Thylacine* (*Thylacinus cinocephalus*), die van nature een wolf, en geheel tot de rotsige dalen van Tasmanie bepaald — tot dus ver werd op het Australisch vasteland geen spoor van denzelfden gevonden — tot de vleeschvretende familie der *Dasguridae* behoort, van welke dit dier, met opzigt tot al derzelver tot dus ver bekende vormen, het grootste is.

Maar door welke vreemde gedierten wordt dáár ginds uw oog nog getrokken: hetzij ge u bij de *Perken* ophoudt van den *Kangoeroe*, — een bepaald Australischen vorm, met een groot aantal soorten (1) waarvan *Bennett's Kangoeroe* (*Halmaturus bennetti*) de voornaamste is; hetzij ge in het gebouw van den *Wombat* — zoo als zekere » kort in een gedrongen, dikke, kort beenige, eerder werkelooze” Buideldieren, aan Australie eigen genoemd worden — o. a. den *Tasmanischen Wombat* (*Phascolomys ursinus*), mogt gadeslaan; hetzij ge in het Perk van den dusgenaamden *Brush* (Borstel) *Kalkoen* (*Talegalla lathami*) een paar individuen van die soort zoudt willen aanschouwen, en het zou der moeite wel waard zijn: want in de geheele huishouding der klasse van Vogels, is, volgens 't zeggen, niets meer merkwaardig, dan de reproductie van de familie van de *Megapodes* (*Megapodidae*), waartoe de *Talegalla* behoort. (2)

Hoe het ook zij: we gaan verder en met u thans het gebouw voorbij, waarin vertegenwoordigers aanwezig zijn van het geslacht van den *Markhore* (*Capra megaceros*) en waaronder exemplaren van den *Ibex* (*Capra ibex*) of Steenbok van de Alpen, en die als een geschenk van den Koning van Italie worden aangeduid. Ook komt ge vervolgens de *kooyen* te zien, waarin onderscheidene vertegenwoordigers van het *Kraaijen geslacht*, waaronder Australische soorten; de Amerikaansche Kraai, de Macedonische *Jacdaw*, en bovendien exemplaren van de meeste Engelsche soorten aanwezig zijn.

---

(1) Zie het hooggeroemde werk van den Heer *Gould*, *over de Zoogdieren van Australie*, en in welk werk met groote naauwkeurigheid, al de bedoelde species van den Kangoeroe worden afgebeeld.

(2) Verg. ten aanzien van die reproductie, het meer gemeld werk van den Heer *Gould*, „over de Ornithologie van Australie.”

Nog zien we de bijzonder rijke verzameling van *Papegaaijen*, die met elke andere in Europa, zoo 't zeggen is, kan worden vergeleken; 't zij genoeg te vermelden, dat daarvan nagenoeg nog *tachtig* soorten, levende in dit gebouw gevonden worden, waaronder men als de voornaamsten aanduidt: de Ganga Kakatoe (*Callocephalon galeatum*) van Australie en de Kaka-Papegaai (*Nestor hypopoluis*) van Nieuw-Zeeland.

Wij spreken u niet van de andere, zich in hetzelfde gebouw bevindende, bijzonder merkwaardige vogels, onder welke de *Toukans* (*Rhamphastos carinatus* en *R. toco*), de *Plantaan-eeters*, de *Klokvogels*, de *Touraco's* en de *Grakles* (*Grakels*), de meest aanzienlijken genoemd worden.

Niet minder aantrekkelijk is de verzameling van Australische Vinken, bevattende acht soorten van die kleine, liefstellige vogels, waarvan vele schitterend gekleurd zijn.

En nu geheel wat anders: het zijn de *Oliephanten* en *Rhinocerossen*, die we in het aangrenzend groote gebouw naderen: zonder in bijzonderheden ten aanzien van die reusachtige viervoeters te treden, »quia hora ruit'', mogen we u desniettemin, op de volgende hier aanwezige serien aandachtig maken, te weten: in de eerste plaats, op die, waartoe de tegenwoordige *Indiaansche Oliephant* (*Elephas Indicus*) behoort, en dien we thans onophoudelijk door kinderen zien beklommen, om daarop in de tuinen rijtoeren te doen.

Vervolgens op den (van den vorigen wel onderscheiden *Africaanschen Oliephant* (*Elephas africanus*).

Wijders op den *Indiaanschen Rhinoceros* (*Rhinoceros unicornis*) welke eene onderscheiden groep van die van Africa uitmaakt, en eindelijk op den *Twee-hoornigen Rhinoceros* (*R. bicornis*.) We doen hier dit alleen opmerken, dat er twee zeer onderscheiden vormen van den *Rhinoceros* in Africa gevonden worden, gewoonlijk genoemd de Zwarte *Rhinoceros* en de Witte *Rhinoceros*.

Ik moge hier bijvoegen, dat de Zwarte *Rhinoceros* echter *niet* werkelijk zwart is, maar vleeschkleurig, zoo als dit blijkt uit den eenigen, alhier aanwezigen *Africaanschen Rhinoceros*, en dat zijn opperlip vooruitstekend is en in ligten graad een grijpend vermogen heeft:

dat wijders het dier de bosschen bewoont en zich voedt met struiken en kleine takken: als eene merkwaardigheid wordt medegedeeld: dat het tegenwoordig dier het eenige exemplaar is, dat sinds de dagen der Romeinen naar Europa werd overgebracht, nadat hetzelfde in Opper-Nubie bij Carala, in Febr. 1868, door de Arabieren van den Beni-Ammer stam was bemagtigd geworden, en in de tuinen der Vereeniging in Sept. d. a. v. aangebragt.

Wij naderen intusschen de *Perken voor Hert*en waarin exemplaren van het prachtig gevlekt *Hert van Formosa* (*Cervus taivanus*); het is 't eerst individu van die species, dat in Europa ontvangen werd en 't schijnt verwant aan het Japansche Hert (*Cervus sika*), hoewel het grooter van stuk en anders geteekend moet zijn.

Ook zien wij hier het eenig aanwezig mannelijk individu van het *Mantchuriaansch Hert* (*Cervus mantchuricus*) evenzeer een nieuw ontdekt species van Hert uit Oostelijk Azie, van Newchang in Noordelijk China afkomstig; het behoort tot dezelfde gevlekte groep, als het Hert uit Formosa, hoewel het veel grooter van stuk is.

In den *Vijver* van de *Bevers*, ziet ge een paar Canadische *Bevers* (*castor Canadensis*.) De schranderheid en maatschappelijke zin dezer dieren, zijn wel bekend, en ieder heeft van de verwonderlijke werken gelezen, welke zij ten uitvoer brengen, door den bouw hunner dammen en huizen uit aarde en stokken.

Bij de gebouwen van den *Hippopotamos* houden we ons eenigen tijd op: want de inrigting is hoogst belangrijk, om de verzameling van dieren, meest van Africaanschen afkomst, die dezelve bevat.

In den *Hippopotamos* (*Hippopotamus amphibius*), waarvan ge slechts 't wanstaltige hoofd boven het water ziet uitkomen, aanschouwt ge een individu, waarvan men in de maand Julij van 't jaar 1849 zich op het eiland Obaysch in den Witten Nijl, meester maakte, toen het dier nog slechts drie dagen oud was; thans heeft het dier voor het minst een gewigt van vier ton, en toen het gevangen werd, was

het zóó ligt, dat de hoofdjager het in de armen nam, om het naar de boot te brengen, uit welke zijne manschappen waren aangeland. Nog gladder op het lijf, dan een visch, gleed hem dit dier uit de armen, en zou den waterkant bereikt hebben, indien de jager niet met den gaffelhaak — van het zelfde model, als dat 't welk aan den mond van den Nijl, 3000 jaren te voren met hetzelfde oogmerk gebruikt werd — het dier in de zijde getroffen had, alwaar het teeken nog zichtbaar is, en het dier alzoo in verzekerde bewaring kon houden.

Het zou *te* lang zijn, u in bijzonderheden te verhalen, hoe het dier van Obaysch, een honderd mijlen boven Cairo, verder de reis deed: genoeg, het werd van de l. g. plaats op de stoomboot de »Ripon» van de »Peninsular and Oriental Company» overgebracht en op 25 mei 1850 werd de eerste levende Hippopotamos, sinds het *tertiaire* tijdvak, op Engeland's bodem aan land gebracht. (1) -

Groot was, volgens 't zeggen, de opgewonden stemming der Loudouers, toen de »Obaysch» -- welken naam men het dier gegeven had — het eerst in de tuinen van de Vereeniging vertoond werd, en het dier bleef bij het publiek in gunst staan; ook de aankomst van zijn medgezel, de meer jeugdige »Adhela» in 1853, heeft zijne aantrekkelijkheid niet verminderd.

Nog iets over den Hippopotamos. Het dier is ver verspreid over het vaste land van Africa, en wel dáár, waar de rivieren groot genoeg en voor zijne levenswijze dienstig zijn; en in het Zuiden komt het zelfs, als een Otter of een Rob, langs de kust tot aan zee toe.

Zijn vleesch is fijn en saprijk; onder de huid ligt eene laag van vet — een uitmuntend soort van spek — dat aan de Kaap de goede hoop Hippopotamos-spek genoemd wordt: van zijne opperhuid

---

(1) Vele soorten van Hippopotamos worden herkend in fossile overblijfselen van Europa en Azie, zooals die vroeger bestonden in Engeland, in Frankrijk en voornamelijk in de Sewalik Heuvelen in Indie, waar de onderzoekingen van Dr. Falconer en Sir Proby Cautley, de meest buitengewone verzameling van Dikhuidige en Herkaauwende Zoogdieren aan 't licht hebben gebracht.

worden zwepen tot tuchtiging vervaardigd; het ivoor zijner slag-tanden is *zeer* zuiver, hoewel bros, en voor bijzondere doeleinden, heeft het eene hoogere waarde, dan de beste oliephants tanden.

In sommige rivieren van Liberia, en welligt in andere deelen van Westelijk Africa, bestaat eene tweede soort van *Hippopotamos* (*H. liberiensis*) doch tot nog toe hebben geene exemplaren daarvan de Musea van Engeland bereikt: volgens deskundigen, zich grondende op het volledig skelet, dat het Museum van Natuurlijke Historie te Philadelphia versiert, zou het echter een van den *H. amphibius* geheel onderscheiden dier zijn; intusschen voedt men in de Vereeniging de hoop, dat te eeniger tijd, een levend individu van de eerstgenoemde soort, hier in de nabijheid van »Obaysch" en »Adhela" zal worden geplaatst.

We zijn inmiddels het gebouw en de Perken genaderd, waarin eenige individu's van het geslacht van den *Giraffe* (*Camelopardalis giraffa*) aanwezig zijn; gij kunt die dieren moeilijk *over* het hoofd zien.

De *Giraffen* hier in eene monographie te beschrijven: de jagt mede te deelen, die op de ouders van een paar dezer dieren, in de streek van Kordofan (in Opper-Egypte, of daartoe behoorende) door den Heer Thibaut in Julij 1834, ingevolge daartoe gegeven instructiën van den Kolonel Campbell, destijds Consul-Generaal, ten behoeve der Zoölogische Vereeniging, plaats greep, en ten gevolge waarvan vijf individuen te Kordofan werden bijeen verzameld: dit een en ander zou hier niet alleen *te* lang, maar ook onnoodig zijn, daar alles, wat den Giraffe betreft, thans overbekend is.

Dit moge ik nochtans doen opmerken: dat de, door Thibaut in 1835 overgebragte Giraffen, ten eenenmale boven verwachting voldeden; dat het vrouwelijke dier, vóór deszelfs dood in 1852, aan niet minder dan zeven jonge dieren het leven schonk.

In het najaar van 1866 ontstond er in dit gebouw een brand, ten gevolge waarvan twee der dieren stierven. Kort daarna stierf het mannelijk dier, terwijl het meer dan 20 jaren oud was.

Het bezit van de Vereeniging werd alzoo teruggebragt tot dat van

een vrouwelijk dier (geboren in 1853) en van een mannelijk individu (geboren den 17 Maart 1867) waar aan sedert door aankoop, een jong dier — in den zomer van 1867 ingevoerd — werd toegevoegd.

We zijn nu — nabij het einde van onze omwandeling — het Gebouw genaderd, waarin eenige individuen aanwezig zijn van het geslacht van *den Eland* (*Oreas Canna*).

Onder de bekende soorten van *Antilopen* — niet minder dan tachtig in getal — is er geene meer imposant, om zijne grootte, en in een economisch oogpunt meer belangwekkend, dan die van den Eland.

« In vorm en algemeen voorkomen — zegt de, reeds vroeger door ons genoemde Sir Cornwallis Lewis — gelijkt het dier, een Os van Guzerat, niet zelden de hoogte van negentien handbreedten bereikende, en in het geheel een gewigt aanwijzende van vijftien honderd tot twee duizend ponden !

Bij alle klassen in Africa, wordt het vleesch van den Eland, met regt, boven dat van eenig ander dier geschat. Zoowel in weefsel als in kleur gelijkt het rundvleesch, maar is veel beter van smaak en malscher, daar het eenen zuiveren wildsmaak heeft en de meest verleidelijke lagen van vet en mager vertoont, en het verwonderlijk eerstbedoeld bestanddeel van vet, waarmede het is doorspekt, het daarmede overeenkomstig egredient van elk ander viervoetig dier, waarmede hij (Harris) bekend zegt te zijn, overtreft. Het wildbraad smelt zoo waar in den mond . . . wat wilt gij meer ?

Gedurende het grootste gedeelte van onze reis, zegt Harris, strekte voornamelijk het vleesch van dit goedige dier, ons tot voedsel, en dit zoowel om deszelfs voortreffelijkheid, boven al ander wild vleesch, als ook om de omstandigheid, dat het in grootere hoeveelheid en betrekkelijk met minder moeite te verkrijgen was.

Het dier broedt zeer wel in bewaring zijnde; het Engelsch klimaat kan het in al zijne veranderlijkheid volmaakt goed uitstaan en zulks met weinig meer beschutting, dan dit met kostelijk vee doorgaans gebruikelijk is. Men vindt thans Elanden, door de Vereeniging groot gebracht, niet alleen in Hawkstone Park van Viscount Hill, maar ook

in sommige deelen van 't Vasteland. Naar toenemende opbrengst bestaat reeds vraag door andere eigenaars, en naar alle waarschijnlijkheid zal dit edele dier in eenige weinige jaren, een blijvende inwoner worden van vele andere Parken in 't Vereenigd Koninkrijk.

In zijn natuurlijken toestand, zegt Harris, houdt zich de Eland veeltijds op in de open weiden en de lage rotsige heuvelen, die met hout bezet zijn, maar zelden ziet men het in eene doorgaande houtrijke landstreek. « Rejoicing especially (we geven u de woorden in de oorspronkelijke taal weder) in low belts of shaded hillocks, and in the isolated groves of *accacia capensis*, which, like islands in the Ocean are scattered over many of the stony and gravelly plains of the interior, large herds of them are also to be seen grazing like droves of oxen on the more verdant meadows, through which some silver rivulet winds in rainbow brightness betwixt fringes of sighing bulrushes. »

Ten slotte zij hier bijgevoegd, dat Elanden het eerst in 1840 door den Vader van wijlen den Graaf van Derby, in Engeland werden ingevoerd. Toevallige omstandigheden verhinderden de beduidende vermenigvuldiging van den koppel en een tweede invoer greep plaats in 1850, welke na den dood van den Graaf, aan de Vereeniging kwam, en de grondslag werd van den tegenwoordigen koppel.

Bij ons bezoek van de vóorlaatste Inrigting, te weten: die van den *Struisvogel* (*Struthio Camelus*) mogen we u doen opmerken: dat de verspreiding van de struisachtige vogels (tot welke groep de *Struisvogel* behoort) zeer bijzonder is. In elke door hen bewoonde wereldstreek, worden ze door een bijzonderen vorm vertegenwoordigd. De *Struisvogel* wordt alleen in Africa gevonden: de *Rhea* — van welke er drie soorten zijn — alleen in Zuid-Amerika; de *Emeu*, alleen in Nieuw-Holland; en de *Kasuwaris* alleen in de Molukkos en de naburige eilanden.

Van al deze vormen bezit de Vereeniging exemplaren, doch ongenoegzame ruimte, om ze allen in een gebouw te plaatsen, maakt dat de *Rheu*- en *Emeu*-soorten in afzonderlijke Inrigtingen verblijf houden.

Van den bekenden *Gewonen Kasuwaris* (*Casuaris galeatus*) zijn hier exemplaren voorhanden.

Het dier is wild van aard en moeilijk te beheeren en 't kan niet dan zeldzaam tot broeden worden gebragt: 't welk hier echter met goed gevolg in den zomer van 1866 heeft mogen gelukken.

Wijders vindt ge hier den *Kiwi* (*Apteryx mantellii*) tot de zeer verspreide familie der Struisvogels behorende en uit Nieuw-Zeeland afkomstig.

In de laatste 12 jaren — let wel — moeten in de gevondene *overblijfselen van gebeenten van vogels*, in dat land onwederlegbare bewijzen zijn voorgekomen, dat de twee voornaamsten der eilanden, door bijna 20 soorten van vleugellooze vogels bewoond worden, verscheidende in grootte: t. w. van die van een' Kalkoen, tot tweemaal de statuur van een Struisvogel. (1)

De Maories duiden deze Vogels aan, met den naam van *Moa*, en 't is niet geheel zeker, dat sommige der kleine soorten, zich niet nog in de onbetreden en afgelegen oorden van het midden van het Eiland schuil houden, welke de Maories zelve tot dusver onbezocht lieten.

Het geslacht *Kiwi* of *Apteryx* dat bekend is, bevat drie species — *Apteryx australis*, *A. mantellii* en *A. owenii*. Nog zoude, volgens geloofwaardige getuigenis, eene vierde soort bestaan, aanmerkelijk grooter dan elk van de genoemde soorten, en welke door de walvischvaarders gezien en door dezelve genoemd is «The Fireman» (Vuurman) — *de A. maxima* van wijlen den Prins Bonaparte.

De *Kiwi* is van geheel nachtelijken aard, en vertoont zich des daags althans niet vrijwillig aan bezoekers.

Na in de haast een of twee aardwormen — voor hetzelfde bewaard — te hebben opgegeten, keert het dier haastig tot zijn hol (den) terug en verbergt zich er diep in het stroo, tot dat het weder, om wille van andere bezoekers wordt te voorschijn gebragt. In den nacht kan men het levendig genoeg zien rondloopen: met zijn langen en gevoe-

---

(1) De wondervolle overblijfselen zijn door Professor Owen beschreven en geïllustreerd, in eene reeks van geschriften, uitgegeven in de «Verhandelingen van deze Vereeniging.»

ligen snavel, rondom elken hoek, waar het bewaard wordt, in den grond borende of dien uitholende.

Als eene bijzonderheid wordt vermeld: dat het gewigt van het ei, dat het dier legt — het tegenwoordige vrouwelijke dier legde in Junij 1859 een ei, na zeven jaren in de tuinen geweest te zijn — bijna gelijk staat tot een vierde gedeelte van 't gewigt van 't geheele dier.

In Sept. 1864 werd de verzameling, met een tweeden *Kiwi*, — men houdt dien voor een mannelijk dier — verrijkt, door den Major Keane, en een derde werd onlangs ten geschenke aangeboden door den Chirugijn Henry Slade, van de Koninklijke Marine.

Voor het allerlaatst en tot een afscheid — de *Gazellen-Perken* bezocht, dienende voor de kleinere leden van de groote groep van *Antilopen* welke in Africa zeer overvloedig zijn, daar ze een getal van dertig of veertig soorten bedragen, waarvan ook sommigen in Azie gevonden worden.

Voreerst zien we hier: de *Saiqa* of *Tartarijsche Antilope* (*Saiga tartarica*.) Deze is eene van de Aziatische Antilopen met een merkwaardigen, uitwendigen vorm en een schaapachtig voorkomen, en evenzeer merkwaardig om de buitengewone ontwikkeling van den neus en het aangezigt.

Dit dier bewoont de steppen van Tartarijen, en wordt ook soms binnen de grenzen van Europa gevonden.

In de tweede plaats vertoont zich hier de *Dorcas Gazelle* (*Gazelle dorcas*), voorts nog een ander soort: de *Cuvier's Gazelle* (*G. cuvieri*) genaamd.

De Gazellen worden tot een getal van acht of negen soorten gebracht, eene waarvan (*Bennett's*, of de *Indische Gazelle*) in Indië wordt aangetroffen, en bij de jagers van dat land wel bekend als de « *Geit-Antilope* » of « 't Ravijn-Hert ». — De overigen van deze groep zijn meerendeels van Africaanschen oorsprong. Het best bekende soort is de *Dorcas Gazelle* van Arabië en Noordelijk Africa, welke dikwerf in een half tammen staat, door de zwervende Arabieren gehouden, een zeer fraaije en gezellige lieveling voor hen is, hoewel niet zelden geneigd, om ondeugende dingen te doen.

Vervolgens zien we hier de *Isabellijne Antilope* (*Heleotragus isabellinus*). De *Isabellijne Antilope*, of « Rietbok » van de Boeren, leeft in de rietachtige moerassen en langs het gras van de vochtige vlakten van de Kaap-Kolonie. Daar ligt zij gewoonlijk zeer verscholen, het tijdstip af te wachten dat zij werkelijk door den jager of zijne honden wordt opgejaagd; gevolg waarvan zij nu binnen de grenzen der Kolonie bijna geheel is uitgeroeid.

Eindelijk mogen we in diezelfde *Gazellen Perken* een kijkje nemen van den, onder de rubriek van de kleinere leden gerangschikte, doch ook tot de groote groep van de Antilopen behorende *Blaubok* (*Cephalophus pygmaeus*) en den vertegenwoordiger van eene andere soort, t. w. die van de *Korthoofdige Antilope* (c. *breviceps*).

Het zij hier opgemerkt: dat het geslacht *Cephalophus*, een zeker aantal van kleine Antilopen bevat, met kleine, eenvoudige horens, welke in verschillende gedeelten van Africa gevonden worden.

Zij zijn ligtelijk te erkennen aan eene bijzondere vlok van hair, welke van den top hunner hoofden, tusschen derzelve hoornen oprijst.

Maar het wordt tijd, waarde lezer, om — hoe hoogst belangwekkend deze Zoölogische tuinen ook zijn — onze omwandelingen daarin met u te staken: — mogt intusschen ons relaas van het meest merkwaardige uit de *levende Fauna* der bekende Wereld, u slechts hier en daar die vreemde vormen en figuren hebben voor oogen gesteld, zoo als we u die trachten te schetsen!

Doch hoe het zij: en zonder den, voor het voederen van leeuwen, tijgers enz. gezetten tijd van 4 ure met u af te wachten, en — terwijl ge nog den Dromedaris daár ginds met kinderen op den hoogen rug, in de tuinen ziet rondstappen — vergezelt ge ons naar een der Refreshment-rooms.

Wel gerestaureerd door den runderbeef en de lobster-(kreeften)-salade, die er de voornaamste geregten uitmaakten — zoeken we onzen « cabby » op, die ons van het Regent's Park, langs den u bekenden weg, naar *Paddington*-station terug brengt, van waar ons traject — heen en terug — vià *Weymouth*, naar de *Kanaal-Eilanden*, nog heden avond een aanvang zal nemen, zoo als we U dien in het volgende hoofdstuk wenschten mede te deelen.